

Makale

Makale Nedir

Toplumu ilgilendiren herhangi bir konuda kanıtlama amacıyla düşüncelerin dile getirildiği yazılara "**makale**" denir. Makaleler gazete ve dergi yazılarıdır. Gazete ve dergilerin toplumsal iletişimdeki rolü düşünüldüğünde, bu tür yazıların insanları bilgilendirme, yönlendirme ve gerçekleri anlatma noktasında önemi büyüktür. Bu türün yazıları bilimsel oldukları için yazar, yazısından önce araştırma yapar; o konu hakkında kendinden önce söylenenleri okur, onları da dikkate alır.

Giriş bölümündeki ilk birkaç paragrafta işlenecek konu ortaya atılır. Gelişme bölümünde detaylara geçilir. Örneklere yer verilir. Analizler yapılır. Düşünceler, kanıtlanmaya çalışılır. Sonuç bölümünde genellikle anlatılanlar toparlanır ve bir yargıya ulaşılır. Bir gazetenin görüşünü temsil eden ve genelde ilk sayfada yayınlanan yazılara başmakale, bunların yazarlarına da başyazar denir.

Makalenin Bölümleri Nelerdir

Makalenin adı ve yayımlandığı derginin adı
Yazarın ismi ve soyismi
Yayımlanma tarihi
Cilt numarası
Sayısı
Sayfa numarası

Makalenin Özellikleri

- ▶ Kanıtlama amacı ve okuyucuyu savunulan görüşün doğruluğu üzerine ikna etmeye çalışmak bu türün en önemli özelliğidir.
- ▶ Bilimsel yazılar; başlık, özet, giriş, yöntem, bulgular, sonuç ve tartışma, kaynakça bölümlerinden oluşur. Metnin özelliğine göre bu bölümlerden bazıları bulunmayabilir veya başlıkla belirtilmeyebilir.
- ▶ Bu tür bilimsel ve nesneldir. Yazar kendi varlığını duyursa da kendini yazıya katmaz. Savunduğu düşünceler içerisinde duygularına yer vermez.
- ▶ Fikirler, detaylıca ve bir plan çerçevesinde, birbirini tamamlayacak şekilde, aşama aşama anlatılır.
- ▶ Her türlü düşünce, durum, olay ve olgu üzerine yazılabilir; ve konu sınırlaması yoktur.
- ▶ Anlatım açık, yalın ve akıcı olmalıdır; sanatsal kaygıdan uzak durulmalıdır.
- ▶ Daha çok açıklama ve tartışma **anlatım biçimleri** kullanılır.
- ▶ Tanımlama, karşılaştırma, örneklendirme, tanık gösterme, sayısal verilerden yararlanma gibi "düşünceyi geliştirme yolları"na sıkça başvurulabilir.

- Bu türün yazarı, hitap ettiği okuyucu kitlesinin düzeyini ve ikna olabileceği anlatım tekniklerini göz önünde bulundurmalıdır.
- Bu türde genellikle üçüncü kişili anlatım kullanılır; birinci kişili anlatım kullanılmaz veya çok az kullanılır.

Makale ile Fıkra Arasındaki Farklar

- Fıkra, güncel bir konu üzerine yazılırken makalede güncel olmayan başka bir konu da işlenebilir. Düşünceler fıkrada derinlemesine işlenmezken makalede detaylı şekilde işlenir. Fıkralarda, sıkı bir ispat zorunluluğu yoktur. Bu yazı türünde, yazarın amacı genellikle okuyucuyu eğlendirmek, düşündürmek veya duygusal bir tepki uyandırmaktır.
- Makalelerde, yazarlar tarafından ileri sürülen tez veya düşünceler genellikle sağlam kanıtlar ve delillerle desteklenir. Yani makalede ispat esastır ve okuyucuya somut bir sonuca ulaştırma amacını taşır.
- Makalelerde kullanılan dil, ciddiyet ve bilimsellik taşınmalıdır. Bu dil, konunun derinlemesine incelenmesini ve bilimsel standartlara uygunluğunu vurgular.
- Fıkralar, daha serbest bir yapıya sahiptir. Mizah unsurları içerir ve genellikle okuyucuyu güldürmeyi veya düşündürmeyi hedefler.
- Fıkra yazarları, ilgi çekici konulardaki düşüncelerini daha serbest bir biçimde ifade eder. Tarafsızlık kaygısı gütmeyen, yazarın kendi bakış açısını yansıtabilir.

Türk Edebiyatında Makale

Makalenin Tanzimat Dönemine Girişi: Bu tür, Türk edebiyatına Tanzimat edebiyatı döneminde Batı'dan, özellikle de gazete aracılığıyla tanıtılan bir yazı türüdür. Türk edebiyatındaki ilk gazete olan Takvim-i Vakayi ve onu takip eden Ceride-i Havadis, bu türün "**edebiyat**" sahnesine girişini simgeler.

İlk Makale Yazarları: Türk edebiyatındaki ilk makale, İbrahim Şinasi'nin 1860 yılında Tercüman-ı Ahval gazetesinde yayımladığı "Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi" adlı yazıdır. Ziya Paşa'nın 1868 yılında yazdığı "Şiir ve İnşa" adı yazısı da döneminde büyük yankı uyandırmıştır.

Milli Edebiyat Dönemindeki Önemli Makaleler: Milli edebiyat döneminde, Ömer Seyfettin'in Genç Kalemler dergisinde yayımlanan "Yeni Lisan" adlı imzasız yazısı, milli edebiyatın dil anlayışını belirleyen önemli bir yazıdır. Servet-i Fünun Edebiyatı döneminde ise Hüseyin Cahit Yalçın'ın 1901 yılında Servet-i Fünun dergisinde yayımladığı "Edebiyat ve Hukuk" yazısı ise yayımlandıktan sonra derginin kapanmasına neden olmuştur.

Tanzimat ve Cumhuriyet Dönemi Yazarları: Tanzimat döneminde Şinasi, Namık Kemal ve Ahmet Mithat Efendi, bu türde önemli eserlere imza atmışlardır. Cumhuriyet edebiyatı döneminde ise Mehmet Kaplan, Ahmet Kabaklı, Yahya Kemal Beyatlı, Peyami Safa, Yaşar Nabi Nayır, Ali Canip Yöntem gibi isimler, bu türde önemli ve etkileyici eserler vermişlerdir. Bu yazarlar, bu türdeki yazılarıyla Türk edebiyatının zengin ve çeşitli birikimine katkıda bulunmuşlardır.

Makale Yazma Kuralları Nelerdir

1. Makale Biçimi ve Uzunluk: Uzunluğu en az 7,500 sözcük dolaylarında olmalıdır. 70,000 vuruş (boşluklar dahil) veya yaklaşık 20 sayfa olması önerilir.

2. Yazı Karakteri ve Biçimi: Yazımında Microsoft Word uygulaması tercih edilerek Times New Roman yazı fontu ile yazılmalıdır. Metin, 1 satır aralıklı olarak ve kenara dayalı bir şekilde düzenlenmelidir. Metin için 12 punto, dipnotlar için ise 10 punto kullanılmalıdır.

3. Başlık: Başlıklar 12 punto büyüklüğünde, kalın harflerle ve sayfa ortalanarak yazılmalıdır. Başlık, yazının ana temasını yeterince yansıtacak şekilde özenle seçilmelidir.

4. Yazar Bilgileri: Yazarın ünvanı ve kurumu, ilk sayfasının sonuna veya dipnotların başlangıcına (*) işaretinin ardına, uygun bir dipnot formatında yazılmalıdır. Bu bilgiler, yazarın kimliğini belirlemeye yardımcı olacak şekilde net ve açık bir şekilde sunulmalıdır.

5. Dipnotlar: Dipnotlar, ilgili sayfanın sonuna, sıralı numaralar halinde eklenmelidir. Dipnotlar, okunabilirlik için 10 punto büyüklüğünde, 1 satır aralıklı ve kenara yaslanmış bir biçimde yazılmalıdır.

Dipnot İçeriği:

- Dipnotlar, ilgili yazıda geçen belirli bir ifade, bilgi veya kaynağın detaylarına yönlendirmeler içermelidir.
- Her dipnot, yazının içeriğine ek açıklamalar getirerek okuyucunun konuyu daha derinlemesine anlamasına yardımcı olmalıdır.

6. Referanslar:

Harvard Sistemi Kullanımı: Referanslar, Harvard Sistemi çerçevesinde parantez içerisinde metnin ilgili bölümünde uygun bir şekilde yer almalıdır. Yazar soyadı ve yazı/kitap yılı, metnin içinde bulunan ilgili bölümün en yakın yerine göre düzenlenmelidir.

Örnek Referans Kullanımı:

- Referanslar, yazının bilimsel ve akademik geçerliliğini destekleyen kaynakların belirtilmesinde önemli bir role sahiptir. Her referans, ilgili konuyla alakalı olan yazar adını, yayın yılını ve kaynağın tam adını içermelidir.

7. Kaynakça:

a. Kaynak Düzenleme ve Alfabetik Sıralama:

- Kullanılan kaynakların bilgileri, metnin sonunda yazarların soyadı sırasına göre alfabetik olarak düzenlenmiş bir kaynakça bölümünde yer almalıdır.
- Kaynaklar, okuyucuların ilgi duydukları konularda daha fazla okuma yapmalarına yardımcı olacak şekilde titizlikle düzenlenmelidir.

b. Aynı Yazarın Çalışmalarının Sıralanması:

- Eğer aynı yazarın birden fazla eseri kullanıldıysa, bu eserler kronolojik olarak sıralanmalıdır.
- Bu, yazarın evrimini ve düşünsel gelişimini izleme imkanı sağlar.

c. Kitap ve Dergi İsimlerinin Vurgulanması:

- Kitap ve dergi isimleri, kaynakça içinde vurgulanması için italik harfler kullanılarak yazılmalıdır.
- Bu, belirli kaynakların daha rahat bir şekilde fark edilmesini sağlar.

d. Birden Fazla Yazarın Bilgisinin Eklenmesi:

- Kaynak gösterirken birden fazla yazarı olan çalışmalarda, her bir yazarın soyadı ve ad bilgisi kaynakça içinde belirtilmelidir.
- Bu, her yazarın katkısının doğru bir şekilde tanımlanmasını sağlar.

e. Referans Modellerinin Kullanımı:

- Kaynak gösterirken, belirli bir referans modeline uygun olarak sırasıyla bilgilerin eklenmesi önemlidir.
- Bu, akademik bütünlüğü ve kaynakların doğru bir şekilde belirtilmesini sağlar.

Bu yazıyı PDF olarak indir

Makale Çeşitleri

Bilimsel Makaleler

Fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında yazılmış olanlar bilimsel makale örneğidir. Bu tip yazılarda, örnekleme, karşılaştırma, tanık gösterme, tanımlama gibi düşünceyi geliştirme yollarına başvurulur. Alıntılardan yararlanır; alıntı yapılan kaynak, kaynakçada gösterilir. Bilimsel olanlar bir teze dayalıdır, araştırma verileriyle desteklenir.

Bu türün bilimsel yeterliliğine zarar gelmemesi için uzun alıntılardan ve alıntılara sıkça başvurmadan kaçınılır ve yararlanan kaynaklar gösterilir, anlatım dili nesnedir. Bilimsel makaleler; metnin özelliğine göre değişmekle birlikte başlık, özet, giriş, yöntem, bulgular, sonuç ve tartışma, kaynakça bölümlerinden oluşur.

Sonuç ve tartışma bölümünde araştırmada elde edilen bulguların araştırmanın amaçları ile ilişkileri kurulur. Elde edilen bulgulardan birtakım nesnel genellemelere ulaşılmaya çalışılır. Ulaşılan sonuçlar, daha önce aynı veya benzer konularda yapılmış çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılır. Araştırmanın bilim dünyasına katkısı belirtilir.

Edebi Makaleler

Edebi makaleler, edebiyat, sanat, dil ve benzeri konularda kaleme alınan yazılardır. Bu tür yazılarda yazar, toplumsal, politik ve diğer konularda kişisel görüşlerini paylaşır ve açıklar. Edebi makaleler, bilimsel yazılarda sıkça bulunmayan birden fazla anlam taşıyan ifadeleri içerebilir. Yazarın duygusal

bağlamda ifade ettiği düşüncelerle zenginleşen bu tür edebi yazılar, okuyucuları derin bir düşünceye sevk eder.

Sanat ve kültür makaleleri, genellikle edebi makale kategorisine dahil edilir. Sanat eserleri, kültür olayları ve benzeri konular üzerine yazılır ve bu konulardaki düşünceleri geniş bir perspektiften ele alır. Yazarlar, edebi üsluplarını kullanarak sanatın ve kültürün derinliklerine iner, okuyuculara bu alanlarda yeni perspektifler sunarlar.

Edebi yazıların içinde sıkça rastlanan toplumsal ve politik analizler, yazarın toplum ve politika konularında düşündüklerini anlattığı önemli bir alt kategori oluşturur. Yazarlar, bu tür yazılarda genellikle toplumsal olaylara ve politik gelişmelere eleştirel bir bakış açısı sunarlar, okuyucuları düşündürmeye ve etkilemeye çalışırlar. Bu analizler, edebi makale türünün güçlü bir ifade biçimi olarak öne çıkmasına katkıda bulunur.

Gazete Makaleleri

Gazete makaleleri, yaygın bir şekilde “günlük makale” olarak anılan yazı türleridir. Bu tür yazılar, genellikle günlük olayları, toplumu bilgilendirmeyi amaçlayarak ele alır. Bu tür gazete yazıları, genellikle gazetelerde yayınlanır ve bu nedenle geniş bir kitleye erişme potansiyeli taşır. Bu yazılar, güncel konuları ele alarak okuyuculara anlık bilgi sağlama amacını taşır ve kısa metinler olarak bilinir. Bilgiyi hızlı bir şekilde aktarmak için genellikle öz ve vurgulu bir dil kullanılır. Bu, okuyucunun hızla anlamasını sağlar.

Dil, tür gazete yazıların genellikle yalın ve anlaşılır bir formda kullanılır. Karmaşık ifadelerden kaçınılarak açık bir dil benimsenir. Bu, geniş bir okuyucu kitlesine hitap etmeyi amaçlar. Gazete makaleleri, genellikle güncel olayları ele alır. Bu, okuyuculara toplumdaki gelişmeleri, değişimleri ve önemli haberleri anında sunma işlevini yerine getirir.